

URGENTISSIM

Ahí, en un bar de la Rambla de Canaletes, hom despatxava sandvitxos a sis rals. Una llenca prima de mortadella, de llonganissa o de no sabem què, entaforada al mig d'un panet tristíssim, és tot.

Un robatori, com deia el públic estacionat davant de l'establiment. Però malgrat això, els dependents del bar no es veien els sandvitxos als dits. No n'hi va haver pas per a tothom qui en volia. I és que, com comentava un sicot, amb el panet als dits: —Per a mi no el compraria; però tinc una germaneta...

El noi no va acabar la frase. Però amb l'aire trist que la deia, tots vàrem comprendre que, a casa d'aquell xicot hi havia una menuda que tenia gana, i que com que no hi havia menjar, no quedava altre remei que pagar sis rals —potser la vuitena part d'un jornal— per un panet i un embotit que en temps normal hauria costat trenta o quaranta cèntims.

A la tarda mateixa d'ahir el Govern de la Generalitat va celebrar Consell i, segons la referència, s'ocupà d'aquest problema del menjar. Com que els consellers són homes sensibles, volem creure que a la reunió, ultra les xifres i els papers, hi havia també una mica de l'esperit del carrer. Aquest esperit que s'arremolina amb indignació davant dels establiments que venen sandvitxos a sis rals o que, resignat, aguanten impàvidament hores i hores de cua per obtenir una mica d'oli.

Es d'acord amb aquestes inquietuds que volem que el Consell de la Generalitat tracti el problema de les subvencions. Que els tècnics resolguin el que cal fer. I que les mesures que s'acordin siguin portades a la pràctica amb urgència i energia. Si no ho fem així, cedim una plataforma magnífica als derrotats. L'estómac és el punt més vulnerable de l'home sensíbil.

Els bé les bones intencions —quan aquestes no es tradueixen en realitats són causa més aviat de pertorba-

ció. El conseller de Provisions mateix, amb tota la bona fe, va parlar fa poc d'uns restaurants únics a tres pessetes i mitja el cobert. La gent, que en matèria de gana, té pressa, va creure que de restaurants d'aquests ja en funcionava un, a la Rambla. Va ésser una riuada. Però, si que aquest menjador és exclusivament per a ús dels obrers gastronòmics... Aquest exclusivisme va promoure un seguit d'incidentes. Cal tenir en compte que era precisament aquell dia que no hi havia pa enlloc... excepte en el restaurant dels obrers gastronòmics.

Aquests mateixos obrers, unita fa poc en assemblea, adoptaren amb tot l'entusiasme l'acord d'anar a la creació immediata d'aquests restaurants de tres pessetes cinquanta cèntims i a la supressió dels restaurants dits de luxe. Què se n'ha fet de l'acord? Què és el que hom espera per portar-lo a la pràctica?

Perquè els restaurants de luxe constitueixen una ofensa a la col·lectivitat. Als mercats no hi ha absolutament gens de carn ni de peix. En canvi, els restaurants de preu, de vint o de trenta pessetes el cobert, estan proveïts de tot. En virtut de quina privilegia? És que només poden menjar els nous rics? Davant d'aquests restaurants s'hi acostaven a parar molts automòbils oficials. I la gent, naturalment, de seguida malpensava i es diu que si el privilegi dels queviures no es resol és perquè aquells que l'haurien de resoldre ja men-

Tots aquests punts de vista populars estem segurs que inquieten els consellers de la Generalitat, especialment el conseller del ram. Ho suposem, perquè a la sortida del Consell d'ahir es digué que «havia tractat a fons el problema dels proveïments.

Tractar-lo a fons vol dir que hom s'ha plantejat crua-ment la realitat i que està decidit a actuar immediatament i sense contemplacions per a ningú. I això és el que el poble espera.

QUAN ACABAVA DE TORPEDINAR UN PETROLER RUS...

UN SUBMARI PIRATA, OBLIGAT A RENDIR-SE

**La seva tripulació -- segons informacions gregues --
ha estat feta presonera per un vaixell de guerra anglès**

Belgrad, 14. — Segons informacions procedents de Salònica per al periòdic «Política», un navili de guerra anglès ha capturat, prop de Volos, un submarí en el moment que aquest acabava de torpedinar un petrolier rus. Sota l'amenaça

dels canons del navili anglès, el submarí s'aturà i tota la tripulació fou feta presonera.

El corresponent de «Política» no diu res sobre la nacionalitat del submarí.

Aquest mati ha estat signat l'acord de Nyon

França i Anglaterra s'apresten a fer-lo efectiu immediatament

LA SIGNATURA DE L'ACORD

Nyon, 14. — A les 1230 ha estat signat l'acord contra la pirateria.

UNITATS FRANCESSES CAP A LA MEDITERRANEA

Brest, 14. — Els contratorpediners «Audacieux», «Panache» i «Terrible» i els torpediners «Cyclone», «Mistral», «Roccos», «Typhon», «Alcyon» i «Tornado», han sortit aquest mati cap a la Mediterrània.

I TAMBE UNITATS ANGELES

Londres, 14. — L'Almirallat anuncia que el creuer Reuger «Calra» i la quarta flotilla de destructors consistint en el «Enders» i vuit destructors es preparen a dirigir-se a la Mediterrània per a cooperar en les patrulles contra la pirateria. Encara no s'ha fixat la data precisa per a la sortida d'aquestes forces. Quan la flotilla arribarà a la Mediterrània, hi haurà un total de quaranta destructors.

60.000 persones ovacionen la República espanyola a

L'Havana, 14. — A l'Estat Popular i davant d'una multitud formada per més de 60.000 persones, ha donat un important miting arcel·li Domingo. L'acte ha estat presidit per la representació política de la República espanyola. Hi ha assistit el cos diplomàtic hispano-americà i representacions de totes classes socials i intel·lectuals cubanes i espanyoles.

Les aclamacions que el públic dedica a l'ex-ministre espanyol i a l'Espanya republicana foren deirantes.

L'acte, que fou radiat, és el més important de tots els que fins ara s'han celebrat a Cuba.



Una vista idíl·lica de Nyon, la ciutat suïssa, en la qual té lloc la conferència de les potències mediterrànies. El boicot que Alemanya, Itàlia, tenen declarat a Ginebra, fou que fos escollida Nyon per a emmarcar-hi els treballs de la Conferència. La seva proximitat de Ginebra —atorze milles— fa que els delegats a la S. de N. hagin pogut simultanejar les sessions de la Conferència amb les de l'assemblea ginebrina. Davant d'aquest paisatge de Nyon que reproduïx la nostra fotografia, comprenem perfectament l'afició que tenen els diplomàtics a allargar llurs deliberacions i a prendre invariablement l'acord de tornar-se a reunir... estar tan bé, a les vores d'aquest llac Lemán, cantant per Rousseau i per Byron, llac d'encalmada aigua blau fosca, sense submarins pirates! (Keystone)

Els nipons, ajudats per l'artilleria naval, aconsegueixen guanyar terreny al dis- trict de l'estació del Nord, a Xang-Hai

EL CONSOL DELS ESTATS UNIS PROTESIARA PEL BOMBAR- DEIG DE L'HOSPITAL D'HUIXEU PELS AVIONS JAPONESOS

LES BOMBES XINESES TOQUEN DOS VAIXELLS DE GUERRA

Canton, 14. — Segons l'agència Reuter, cinc vaixells japonesos bombardejaren els forts de Bootigris, entre Canton i Hong-Kong. L'aviació xinesa bombardejà els vaixells i, segons sembla, en toquen dos.

INTENSOS BOMBARDEJAMENTS PER PART DE L'AVIACIO JAPONESA

Toquio, 14. — Informacions japoneses procedents de Xang-Hai anuncien que les forces del cos expedicionari desembarcaren, ajudades per l'artilleria naval, i iniciaren una ofensiva general contra les posicions xineses de Kiangnan, a mig camí entre Woning i l'estació del Nord. A les nou s'apoderaren de l'Escola de Joves patriotes, situada a la part nord d'Hongkimpark, que els xinesos defensaven des de fa tres setmanes. Aleshores d'Hong-Kong que el navi efectuat alir a Bixbay, al sud de Canton, va pertindre als mariners nipons incendiar l'arsenal xinès i la base naval i tornar a llurs vaixells sense novetats. Simultàniament els avions japonesos bombardejaren les ciutats de Fungshan i Tanxui, on causaren greus danys. L'atac japonès constituïa una temptativa per a la creació d'una base d'hidroavions amb visites a les operacions contra el ferrocarril de Canton a Keulan.

ELS XINESOS EVACUEN EL DIS- TRICTE DE L'ESTACIO DEL NORD, A XANG-HAI

Xang-Hai, 14. — Les tropes xineses evacuen el districte de l'estació del Nord de Xang-Hai i es repleguen cap a l'oest sota la protecció d'un violent foc d'artilleria.

La Central News anuncia que el consol dels Estats Units a Canton protestarà pel bombardeig de l'hospital d'Huixeu, prop de Canton, per avions japonesos.

HAN ESTAT SALVATS

Barrow, 14 (Alasca). — El pilot soviètic Zakhov i la tripulació de l'hidroavió que s'estavella alir entre dos enormes icebergs, foren rescatats ahir pel trencaglaçons «Krasin». Tots estaven bons i ilesos.

Guerra als acaparadors!

A València, la policia els persegueix sense descans

València, 14. — Continua la persecució dels acaparadors de plata, objectes de valor i queviures.

Avui ha estat detingut Josep Remarque Rullan, propietari d'una botiga de calé a la Gran Via Durruti, núm. 25. Aquest botiguer es nega a vendre calé, i efectuant un escortoll al seu establiment s'hi troba les següents coses:

Cinc pedres, segons sembla brillants, embolicades en paper bastant usat; 105 pessetes en monedes de plata de cinc pessetes; 28 pessetes en monedes de dues pessetes; 26 pessetes en monedes de pesseta; quatre pessetes en cèntims; 722 pessetes en monedes de pesseca de l'últim encuny, daurades; 21.980 pessetes en bitllets del Banc d'Espanya; una màquina fotogràfica sense llum; dos anells d'or amb pedres precioses; 49 paquets de vaixel·la, segons sembla, de plata; 110 quilos de cafè torrat; 200 quilos de cafè senegal; 18 sacs d'avena; 50 quilos de blat; 25 quilos de sabó; 274 capses de llumins; i una caixa contenint pots de conserves.

Al domicili particular d'aquest individu es practica un altre escortoll i foren trobats, entre altres coses, 1.435 pessetes en bitllets del Banc d'Espanya.

En un altre escortoll efectuat en un magatzem situat a la barriada del Grau, carrer del Comerç, 29, es trobaren 50.000 quilos d'hibersos en conservi; 18 caixes contenint pots de llet condensada; 1.000 quilos de porc i una escopeta de caça. Aquest magatzem és també propietat de Josep Remarque.

En una carnisseria, propietat de Ramon Quinter Traver, veí de Tavernes Blanques, s'efectuà un escortoll per negar-se el botiguer a vendre porc. Foren trobats uns 16.000 quilos de porc, 1.800 quilos de porcí i 60 caixes de mantega salada.

Al domicili d'aquest individu s'efectuà un altre escortoll i foren trobats les següents coses:

70 pots de tomàquet; 10 pernils; arròs quantitat d'oli; 80 escordillars de porc; tres sacs d'arròs; 18 pots de llet condensada; tres caixes de sabó; diferents escopetes de caça; 23.050 pessetes en bitllets i 326 pessetes en plata.

EL COS DE SEGURETAT CONSTITUÏT A LES VEGUERIES

El «Diari Oficial» publica un ordre del Departament de Governació i Assistència Social que disposa la constitució de quatre Compañies Urbanes del Cos de Seguretat Interior de Catalunya, les quals, establertes en seccions i districtes, prestaran servei a les Comissaries d'Ordre Públic de les Vegueries de Tarragona, Lleida, Girona, Vic, Maurea, Tortosa, Reus i Trepç.

Convocat amb urgència per Roosevelt...

Es reunirà el Consell de gabinet i examinarà, amb tota cura, els esdeveniments de la política europea i xinesa

La posició dels Estats Units en la qüestió de l'Extrem Orient

PICS I PALES



D'acord amb l'ordre del conseller Vidiella, demanant a tots els Ajuntaments de Catalunya pics i pales per a les fortificacions, tot Catalunya ha respost amb una unanimitat encoratjadora, que prova una vegada més que els Ajuntaments estan al costat del Govern en la tasca forjadora de la victòria.

La fotografia mostra una part del material lliurat pels Ajuntaments a la Conselleria d'Obrers Públics.

CONVOCATORIA URGENT

Nova York, 14. — A bord del tren presidencial que el portava a Hyde Park, el senyor Roosevelt, convoca per a avui Consell de Gabinet especial per tal d'examinar amb cura els últims esdeveniments de la política europea i xinesa.

La reunió del Consell estava prevista per al divendres.

LA POSICIO DELS ESTATS UNIS D'AVANT EL CONFLICTE XINES

Washington, 14. — En aquesta capital s'ha sabut amb interès la crida de Xina a la S. de N. De font segura se sap que el Govern de Washington és de l'opinió que la posició dels Estats Units en la qüestió de l'Extrem Orient fou precisada en la declaració feta el dia 18 de juliol per Cordell Hull, declaració que fou comunicada al Secretariat de la Societat de Nacions. El Govern creu que la declaració de Hull pot considerar-se com a l'expressió de la desaprovació americana davant l'actitud del Japó a Xina. No obstant, la sola expressió d'aquesta desaprovació ha consistit fins ara a no aplacar la llei de neutralitat, que seria avantatjosa per al Japó.

EL PROJECTE DAVIS-ROOSEVELT

Washington, 14. — Als cercles oficials es declara no estar al corrent dels rumors que, a conseqüència de l'entrevista Roosevelt-Norman Davis, pretén que el President preparava amb Norman Davis un nou projecte referent a l'establiment de la pau al món. No obstant, la intenció de Norman Davis és retornar a Washington dintre d'alguns dies, la qual cosa sembla donar crèdit als rumors que estudien els mitjans de fer front a l'actual situació internacional.

ELS ACORDS PRESOS A NYON

Nyon, 14.—Al comunicat que s'ha facilitat a la Premsa, pel qual es dona compte dels treballs i resultats de la Conferència de Nyon, es posa de relleu que els Governadors han pres part a les deliberacions per aclarir la situació a la Mediterrània, han tingut especial cura de no reconèixer els drets de bel·ligerència a favor de cap dels bandos que lluiten en territori espanyol.

Després el comunicat dona compte que a l'acord acabat entre les potències mediterrànies i interessades a la seguretat de la navegació per l'estament marítim, s'estableixi que les forces navals que s'encarreguin del control a algunes jurisdiccions de cada país i el control a tota la Mediterrània, contraatacaran i enforçaran a tot submarí que ataqués de manera contrària a les regles fixades pel Dret Internacional a tot vaixell mercant que no pertanyia a cap dels dos bandos que lluiten a Espanya.

També s'estableix a l'acord que es farà de la mateixa manera contra tot submarí que sigui descobert als voltants d'un vaixell mercant recentment atacat.

En aquest cas els vaixells encarregats del control bauran de tenir en compte les circumstàncies i obraran de la manera fixada sempre que aquestes circumstàncies permetin establir que el submarí és l'autor de l'agressió.

A continuació el comunicat informa que a l'objecte de facilitar l'execució de les precedents disposicions cap submarí que pertanyi a les potències signants de l'acord no podrà navegar per algunes de la Mediterrània, si no és acompanyat d'una unitat de guerra; el submarí haurà de navegar per la superfície, i sempre a certes zones prèviament establertes per tal que pugui realitzar els seus exercicis i maniobres.

Cap de les potències mediterrànies o que hagin pres part a les deliberacions de la Conferència de Nyon no podran admetre la presència de submarins estrangers a llurs aigües jurisdiccionals, tret al cas que naveguin per la superfície.

Per últim, per tots els mitjans a llur abast les potències tindran cura que els vaixells mercants siguin a la Mediterrània, les rutes principals acoordinades per a ésser sotmeses al control.

LES DECISIONS SON LLIUARDES A ITALIA

Roma, 14.—L'encarregat d'Assers francès, Blondel, i el de la Gran Bretanya, Ingram, han posat oficialment a coneixement del Govern italià el resultat de la Conferència de Nyon, al qual efecte han llurats a Calisto Tanzi el text convingut.

De moment, la reacció italiana apareix incerta. Els començaments de la Premsa són desfavorables, encara que escassos.

Sembla que Itàlia no es pronunciarà al respecte fins que hagi sorgut algun dels canvis d'impressions, principalment amb la Gran Bretanya, les converses properes dels quals es troben, naturalment, influïdes per la recíproca preocupació d'accedir a l'apropament italo-anglès.

Per creure, doncs, que Itàlia, frentura de no comprometre aquestes negociacions, no adoptarà una actitud deliberada i definitiva d'hostilitat a l'acord de Nyon, i s'esforçarà a aconseguir que els problemes discutits a la Conferència passin a formar part de l'ordre del dia del Comitè de no intervenció, que ha de reunir-se aquesta setmana.

Els delegats italians a l'esmentat Comitè es proposen intervenir, segons sembla, per tal de fer esmenar el sistema adoptat en absència dels representants de l'Eix Roma-Berlin, i, aprofitant-se de les circumstàncies, tornaran a demanar el reconeixement dels drets de bel·ligerència a favor dels rebels espanyols, amb la qual cosa, naturalment, el problema de la pirateria quedaria esmenat cipo-facto.

ITALIA MANIOBRA

Ginebra, 14.—Sembla que Itàlia, al cas que accedís a adherir-se al conveni de Nyon, no farà amb la condició precisa de reserbar-se el plantejar, davant el Comitè de no intervenció, quin serà el paper que haurà d'exercir la seva flota i quin l'empagament que se li designarà.

Es difícil donar satisfacció a Itàlia en aquestes puntes, ja que per a això caldria allargar la Conferència de Nyon, cosa a la qual és impossible accedir, o més si es té en compte que l'Estat feixista va poder anar a la reunió en temps oportú.

Per tot això, es considera que el Conveni es signarà demà al matí, sense esmenes.

L'ADHESIO DE LA U. R. S. S. I TURQUIA

Nyon, 14.—Les delegacions trameses per Turquia i la U. R. S. S. a la Conferència mediterrània s'han adherit a l'acord acabat el dissabte passat. De totes maneres, tant els delegats soviètics com els turcs, han reservat per a llurs Governos la ratificació d'aquesta adhesió.

Generalment es té la impressió que l'acord no podrà ésser signat fins demà, perquè a Turquia ha de celebrar primer un Consell de ministres el Govern per a deliberar respecte la qüestió.

Moscou, 14.—Litvinov ha estat autoritzat pel Govern soviètic a signar l'acord de Nyon.

ESCEPTICISME A LA U. R. S. S. PERO...

Moscou, 14.—Encara que no hi hagi temes gairebé per a conèixer les reaccions oficials davant els resultats de la Conferència de Nyon, la publicació de les mesures adoptades per les potències que han pres part a l'esmentada reunió per tal de protegir la navegació comercial mediterrània, confirmen els pronòstics que es feren a Moscou, així que el país no serà convocat a la Conferència.

El seu resultat no serà, segurament, magnífic, ni portarà com a conseqüència l'adopció automàtica de les mesures radicals i implacables que calguin per a la destrucció de la pirateria exercida, no tan sols per submarins, sinó per vaixells que naveguen a la superfície, però, de totes maneres, l'acció d'uns i altres resultarà més difícil.

De totes maneres, a Moscou es considera que el camí emprat no és el millor.

El parlament de Litvinov ha causat excel·lent impressió, i es considera que la seva claredat i concreció és deu en gran part l'esmena i millora del primitiu projecte franco-anglès, el qual es qualificava a Moscou d'hibrid.

De totes maneres, l'opinió unànime a les esferes diplomàtiques soviètiques és que el sol fet que França i la Gran Bretanya s'hagin decidit, per primera vegada, a reunir la Conferència a desgrat de negar-se Itàlia i Alemanya d'acudir-hi, ha constituït un triomf, ja que les democràcies no han volgut prestar-se a la maniobra feixista encaminada a l'enterrament del projecte franco-britànic per a la protecció del comerç marítim a la Mediterrània i portar-lo al Comitè de no intervenció.

Finalment es posa de relleu que la U. R. S. S. no ha esperat l'autorització de la Conferència per a afirmar la seva decisió d'adoptar les mesures que calguin per tal de protegir els seus vaixells, i s'ha afeixegat que el grau d'energia de les esmentades mesures dependrà de la gran o petita debilitat amb que s'apliqui l'acord de Nyon.

QUARANTA-SET UNITATS DE L'ESQUADRA ANGLESA A LA MEDITERRANEA

Londres, 14.—Després de les conclusions a què ha arribat la Conferència de Nyon, a les esferes navals d'aquesta capital es diu que signora la quantitat de destructors que caldrà transmetre a la Mediterrània, a manera de contingent suplementari a les unitats que s'hi troben, per tal d'assegurar el perfecte control de les aigües mediterrànies.

De totes maneres no serà estrany que els efectius que actualment es troben a la Mediterrània fossin prou per a cobrir les necessitats del sistema de control projectat a l'acord de les nou potències, efectius que es divideixen de la manera següent:

Cuirassats, 2; creuers de combat, 2; creuers de gran tonatge, 3; creuers de tonatge inferior, 4; destructors, 22; porta-avions, 1; submarins, 7; torpediners, 6.

A més, aquestes unitats compten amb vaixells auxiliars, vaixells tallers, etc.

EN EL SEGON PARTIT JUGAT A NOVA YORK, EL "BARCELONA" VA VENCER UNA SELECCIO PER 4 GOLS A 3

Nova-York, 14.—Diuen, al Yankee Stadium, el P. C. Barcelona jugà el seu segon partit a aquesta capital, davant d'una selecció novayorquina en la qual figuraven diversos jugadors hongaresos i dos espanyols residents a Amèrica des de fa bastants anys.

Aquesta segona actuació de l'equip espanyol havia despertat molt d'interès, la qual cosa feu que hi hagués un ple impressionant.

Excel·lent impressió pel seu joc d'elevada tècnica.

Vantatja és feu ocaïonar novament, puix fou l'autor de dos dels quatre gols que aconseguí el Barcelona, per tres a selecció.

També es destacaren Escalà, Garcia i Rafe, que feu un gran partit. Zabelo no es va lluir tant com en el primer partit; potser a causa de sentir-se d'una topada que tingué a començar el partit.

Després del benefici a Domènec Carulla

La Unió Esportiva de Santas ens prega que fem constar el seu més pregon agraïment a tots els esportistes, entitats, col·laboradors i organismes oficials que han contribuït a l'èxit d'aquest festival amb el producte econòmic del qual alleugerim la dolença que reté inactiu el gran jugador català.

El gran aspecte que oferia el camp del Santas demostra prou bé la simpatia amb què compta encara el popular Carulla i denota clarament els alts dots humanitaris dels esportistes catalans.

Al sector d'Usera, una mina lleial causa gran nombre de baixes a les línies rebels

València, 13.—Comunicat oficial de guerra, facilitat pel Ministeri de Defensa Nacional:

CENTRE.—Als voltants del Basurero, sector del barri madrileny d'Usera, es va obrar una mina lleial, que causà gran nombre de baixes i destruccions a les línies enemigues.

Per la seva part els rebels, volaren unes altres tres mines, que no produïren cap dany.

S'han presentat a les nostres files, dos soldats del camp facciós.

LEVANT.—Al sector de Puebla de Montalbán, canonge enemic sobre les posicions del Nuño.

Al sector de Puendelotas, tres aparells enemics bombardejaren la carretera de Jaúlin.

S'han presentat a les nostres files un comandant metge i un soldat.

NORD.—Al sector de Mazuco, del front oriental d'Astúries, els facciosos atacaren fortament ajudats per la seva artilleria i aviació, amb el propòsit de tallar la carretera de Mazuco a Meré i aconseguir esparcar-se d'un tossal al sud d'aquesta, tossal que fou recuperat per les nostres tropes en enèrgic contraatac.

Nous atacs enemics foren igualment rebutjats.

Al nord de la dita carretera, els rebels aconseguiren algunes petites infiltracions.

La insistent actuació de l'artilleria i aviació sobre les nostres avantguardes i rearguardes, aconseguí interrompre la circulació en la carretera de Mazuco a Meré, camí que fou aviat reparat.

LEVANT.—Al sector de Puebla de Montalbán, les nostres línies de Mazuco i les comunicacions a rearguarda, especialment la carretera de Posada a Meré i l'encreuament d'aquesta amb la de Cabrales.

Les nostres línies no han sofert variació.

Al front de León, l'enemic ocupà el tossal de Turrón i atacà per Llobreguer, Huerfana i sector de Pola de Gordón, en direcció a Santa Lúcia. A l'oest d'aquesta posició, foren ocupats el vall de Casares i la serra de Valgo, al N. del mateix.

SUD.—Les bateries enemics canviaren les posicions de Chalequillo, del sector de Pozoblanco.

Al nord de les nostres línies dos carrabiners.

SUD DEL TAJO

689, fou hostilitat un grup enemic que es dedicava a treballs de fortificació i obligaren a abandonar aquests amb baixes vistes.

Les bateries enemics dispararen sobre Don Benito i l'estació d'aquest poble. Les propies sobre Villar de Rena i Santa Suare.

Al sector de Buena, al mateix temps que es feia una demostració per Santa Eulalia i es sostenia un lleuger encontre a Rubielos de Gerda.

Prèvia intenció preparació artilleria, s'inicià l'atac a los Cabezas, i les nostres forces arribaren fins als parapets enemics.

Avui, en un encontre amb l'enemic prop de Buena, s'han ocupat dues metralladores.

EXERCIT DE L'AIRE

Al Nord, els nostres avions metrallaren la carretera que conduïx a Mazuco, i també ho feren sobre les posicions enemigues del poble de Barres.

Els bombardeigs efectuats a l'est, es dirigiren contra la línia del ferrocarril de Terol a Calatayud, sobre la carretera Terol i el Port de Santa Eulalia.

EXERCIT DE L'AIRE

Al Nord, els nostres avions metrallaren la carretera que conduïx a Mazuco, i també ho feren sobre les posicions enemigues del poble de Barres.

Els bombardeigs efectuats a l'est, es dirigiren contra la línia del ferrocarril de Terol a Calatayud, sobre la carretera Terol i el Port de Santa Eulalia.

EXERCIT DE L'AIRE

Al Nord, els nostres avions metrallaren la carretera que conduïx a Mazuco, i també ho feren sobre les posicions enemigues del poble de Barres.

Els bombardeigs efectuats a l'est, es dirigiren contra la línia del ferrocarril de Terol a Calatayud, sobre la carretera Terol i el Port de Santa Eulalia.

EXERCIT DE L'AIRE

Al Nord, els nostres avions metrallaren la carretera que conduïx a Mazuco, i també ho feren sobre les posicions enemigues del poble de Barres.

Els bombardeigs efectuats a l'est, es dirigiren contra la línia del ferrocarril de Terol a Calatayud, sobre la carretera Terol i el Port de Santa Eulalia.

EXERCIT DE L'AIRE

Al Nord, els nostres avions metrallaren la carretera que conduïx a Mazuco, i també ho feren sobre les posicions enemigues del poble de Barres.

Els bombardeigs efectuats a l'est, es dirigiren contra la línia del ferrocarril de Terol a Calatayud, sobre la carretera Terol i el Port de Santa Eulalia.

EXERCIT DE L'AIRE

Al Nord, els nostres avions metrallaren la carretera que conduïx a Mazuco, i també ho feren sobre les posicions enemigues del poble de Barres.

Els bombardeigs efectuats a l'est, es dirigiren contra la línia del ferrocarril de Terol a Calatayud, sobre la carretera Terol i el Port de Santa Eulalia.

EXERCIT DE L'AIRE

Al Nord, els nostres avions metrallaren la carretera que conduïx a Mazuco, i també ho feren sobre les posicions enemigues del poble de Barres.

Els bombardeigs efectuats a l'est, es dirigiren contra la línia del ferrocarril de Terol a Calatayud, sobre la carretera Terol i el Port de Santa Eulalia.

EXERCIT DE L'AIRE

Al Nord, els nostres avions metrallaren la carretera que conduïx a Mazuco, i també ho feren sobre les posicions enemigues del poble de Barres.

Els bombardeigs efectuats a l'est, es dirigiren contra la línia del ferrocarril de Terol a Calatayud, sobre la carretera Terol i el Port de Santa Eulalia.

EXERCIT DE L'AIRE

Al Nord, els nostres avions metrallaren la carretera que conduïx a Mazuco, i també ho feren sobre les posicions enemigues del poble de Barres.

Els bombardeigs efectuats a l'est, es dirigiren contra la línia del ferrocarril de Terol a Calatayud, sobre la carretera Terol i el Port de Santa Eulalia.

EXERCIT DE L'AIRE

Al Nord, els nostres avions metrallaren la carretera que conduïx a Mazuco, i també ho feren sobre les posicions enemigues del poble de Barres.

Els bombardeigs efectuats a l'est, es dirigiren contra la línia del ferrocarril de Terol a Calatayud, sobre la carretera Terol i el Port de Santa Eulalia.

EXERCIT DE L'AIRE

Al Nord, els nostres avions metrallaren la carretera que conduïx a Mazuco, i també ho feren sobre les posicions enemigues del poble de Barres.

Els bombardeigs efectuats a l'est, es dirigiren contra la línia del ferrocarril de Terol a Calatayud, sobre la carretera Terol i el Port de Santa Eulalia.

EXERCIT DE L'AIRE

Al Nord, els nostres avions metrallaren la carretera que conduïx a Mazuco, i també ho feren sobre les posicions enemigues del poble de Barres.

Els bombardeigs efectuats a l'est, es dirigiren contra la línia del ferrocarril de Terol a Calatayud, sobre la carretera Terol i el Port de Santa Eulalia.

EXERCIT DE L'AIRE

Al Nord, els nostres avions metrallaren la carretera que conduïx a Mazuco, i també ho feren sobre les posicions enemigues del poble de Barres.

Els bombardeigs efectuats a l'est, es dirigiren contra la línia del ferrocarril de Terol a Calatayud, sobre la carretera Terol i el Port de Santa Eulalia.

EXERCIT DE L'AIRE

Al Nord, els nostres avions metrallaren la carretera que conduïx a Mazuco, i també ho feren sobre les posicions enemigues del poble de Barres.

Els bombardeigs efectuats a l'est, es dirigiren contra la línia del ferrocarril de Terol a Calatayud, sobre la carretera Terol i el Port de Santa Eulalia.

EXERCIT DE L'AIRE

Al Nord, els nostres avions metrallaren la carretera que conduïx a Mazuco, i també ho feren sobre les posicions enemigues del poble de Barres.

Els bombardeigs efectuats a l'est, es dirigiren contra la línia del ferrocarril de Terol a Calatayud, sobre la carretera Terol i el Port de Santa Eulalia.

EXERCIT DE L'AIRE

Al Nord, els nostres avions metrallaren la carretera que conduïx a Mazuco, i també ho feren sobre les posicions enemigues del poble de Barres.

Els bombardeigs efectuats a l'est, es dirigiren contra la línia del ferrocarril de Terol a Calatayud, sobre la carretera Terol i el Port de Santa Eulalia.

Del meu bloc de guerra



Dues nenes mortes

Silenciosament, amagant-se per entrelloms dels núvols, va apropant-se a nosaltres. La marxa tràgica que fins ara esdevenia silenciosa, s'ens presentava amb totes les seves macabres sonoritats.

El crit ja ha estat donat: «Ales Blaves».

Ràpidament, en un moment, han quedat sota dels arbres els cotxes i camions, alguns dels quals cren al descobert.

La mirada fixa al cel del de l'Alcarria, intentem inútilment localitzar els aparells.

Les argentades bestioles mercedàries evolucionen per damunt nostre, l'esquadrada de cinc aparells es desdibuixa, dos d'ells queden enlairats, cantant una circumferència; els altres tres, amb més temeritat, descendeixen una cent-cinquanta metres. Poc dura aquesta maniobra; recobren la posició inclinada enlairat i desapareixen a gran velocitat.

Pocs moments després, l'últim contra uns espessos núvols, els veiem marxar altra vegada tots cinc i perfectament formats.

«Quin objectiu deuen cercar?» — ens hem preguntat infinitat de vegades.

«Aci mateix tenien matèria per a bombardejar: soldats, fusells, metralladores, canons, tancs...».

No. L'aviació facciosa cerca altres coses.

«Els avions han desaparegut. Ningú no s'explica el miracle. Si a nosaltres no ens bombardegen, quin objectiu deuen cercar?».

No hem tingut temps de meditar massa. Uns sorolls llunyanys, unes seques explosions, que no són precisament bombes de mà ni brets de morter, ens fa pensar seguidament amb l'esquadrada de cinc aparells.

«Ens estan bombardejant la rearguarda!» — diu un soldat que tinc al meu costat. La seva cara crema, els ulls li volen saltar a fora. Estreny les dents, el fusell l'ajaga cada vegada amb més força, i repetitx per si abans no l'havia sentit: «Ens estan bombardejant la rearguarda! Assaquins!».

No hi ha contestat res; altrament hauria estat un acte de cobardia.

«Sense voler, la meua mirada s'ha trobat una altra vegada clavada al blau del cel de Castella».

Un zofer del Cos de Tren, que ve d'allà dalt, fa enç avança quelcom. Els cinc aparells han bombardejat... El que no sap és el nombre de víctimes.

El telèfon de campanya comença a funcionar. Les autoritats del poble sinistral fan les primeres crides de socors.

L'angoixa, el nerviosisme va arrelant entre nosaltres.

«Ambulances, metges, material sanitari, tot surt ràpidament carretera enllà».

L'oficial d'enllaç que ve a les nostres posicions ens ho confirma amb tot detall.

«Ens han bombardejat la població civil... i a la seva fugida han llançat també algunes bombes al damunt de...».

«Els nervis espelleguen, els soldats renequen... Les famílies dels soldats estrangers no queden en bona situació, puix que els nostres soldats no se les poden tindre a la boca».

«Cabrils!» — és la paraula més suau.

Heus ací l'objectiu infame dels cinc aparells de gran bombardeig, que gaudixen del meravellós espectacle de veure cases com es pliquen igual com un castell de cartes, sang i carn esclafada contra les parets.

«Una hora més tard hem tingut ocasió de comprovar els terribles efectes de l'aviació feixista. Un pacífic poblet de cinc-cents habitants, mig desfet, s'esqueix en trossos, parets caïduques, sang innocent...».

Han passat les «Ales Blaves», els avions mercenaris de Franco.

Ferits, molts ferits, greus i lleus... Davant d'una casa, de la qual tan sols queden les parets, hi ha un grup d'home, alguns de gent. Soldats i camperols cometen el pas dels aparells.

«Ha finalitzat la conversa. Davant de la casa sinistral s'ha parat una ambulància «Minerva». Es fa un gran silenci».

«Uns homes, amb el cap descobert, plorant com a criatures, porten les despulles de dos infants molt temuts».

Són dues nenes, que deuen ésser molt boniques, amb un cabell daurat. Estan desfeites per la metralla facciosa; gairebé ja no els queda cara».

L'ambulància no ha estat necessària. Les nenes estan mortes i ja no hi ha res a fer».

«La caravana, pujant per uns carrers costeruts, s'ha dirigit envers el cementiri».

Darrera d'elles, una mar de «grimes».

«Els camperols també ploren; però, quan passen es despulles dels dos infants, alen el puny tancant-lo fortament...».

J. LORENZO-MILAN

Front de Guadalajara. 10-9-37.

INSTITUCIO DEL TEATRE

A primers del mes que ve començaran les classes de la Institució del Teatre, amb el pla vigent, seran cursats els següents ensenyaments: d'actor dramàtic, en les dues seccions de català i castellà; d'actor líric, també en les dues esmentades idiomes, i d'escenografia. Aquestes últimes comprenen les dues assignatures successives de perspectiva i escenografia.

La inscripció a qualsevol d'aquests ensenyaments es podrà formalitzar al mateix local de la Institució, Els Sabats, 12, qualsevol dia de feina, de 6 a 8 del vespre, des del dia 16 d'aquest mes.

AVIS

ULTIMA HORA

INFORMACIO • CRITICA • REPORTATGE

Té en exclusiva els darrers retrats fets (les millors produccions fotogràfiques realitzades, obra de l'artista Marius de Bucovich) de l'Honorable senyor Francesc Macià i Lluís, i el de l'Honorable senyor Lluís Companys i Jover, primer i segon Presidents, respectivament, de la Generalitat de Catalunya.

Per a encàrrecs, adreueu-vos a les Oficines de

ULTIMA HORA

Ronda Universitat, Núm. 25

Telèfon Número 22122

JNIVERSITAT DE BARCELONA

Secretaria Unica de Segon Ensenyament.—Per ordre telegràfic del Ministeri d'Instrucció Pública han estat autoritzats per a matricular-se d'ingrés i d'un a diversos cursos, en les convocatòries d'ensenyament lliure, els alumnes de més de 14 anys. Els exàmens d'ingrés d'aquests alumnes seran efectuats pel sistema antic.

La matrícula d'ensenyament oficial serà anunciada properament.

Han de presentar-se.—Per tal de tractar d'un assumpte urgent són convocats per a demà dimecres, a les deu del matí, els següents alumnes de la Facultat de Filosofia i Lletres i Pedagogia, els quals hauran de presentar-se a la Secretaria de la Facultat: Angela Baró Tomás, Pere Ferriay, Ricard Pí Canyes, Josep M. Roca Franchesa, Carme Noguero Clervo, Ricard Boixeda, Maria Teresa Closa Clirl, Margarida Socies Amerós, Jaime Balaguer, Dolores Cabrer, Montserrat, Guido Petriccione, Eugeni Nadal, Josep M. Corredor, Olga Díez Castiello, Carme Pleyan, Josepina Esteve i Jaume Berenguer.

LA POLITICA I LA TECNICA

Es usual que la gent d'una professió o d'un estament qualsevol opinin que allò que ells fan és el que té més importància, que sense ells el món no marxaria i que ells sols basten per fer anar les coses com al estigueres muntades d'armes de coixinets de boles. És el pensament d'aquell que tocava el bombo i deia que el seu instrument era el que donava el to a l'orquestra.

Contra aquesta opinió restringida hi ha l'ampla visió del que veu que el món és un conjunt d'una complexitat molt gran i que ja fem prou entre tots el fem marxar no sobre coixinets de boles, sinó sobre simples corrons de fusta i gràcies.

En realitat, el món dels homes és com un rellotge. Hi ha peces grans i petites; de poca complexitat les uns i de molt difícil construcció les altres; de valor reduïda les més i d'una alta valor les restants, però, les que les constitueixen la màquina són absolutament indispensables. Suprimir de la màquina del rellotge la més petita peça equival a inutilitzar-la per a la seva comesa. D'igual manera el món nostre té per components persones de molt variades aptituds i capacitats, però també, el que té de part activa, totes les persones són indispensables. En el rellotge veiem una coberta que l'envolta totalment, que pot ésser d'un metall de poc preu i sense cap filigrana i pot ésser també de metall preciós, acuradament gravats i fins guarnits de pedreria fina. També els pobles solen envoltar-se d'una coberta que de vegades és sense aparells de cap mena i d'altres vegades està plena de fastuositats i de manifestacions inútils. A igualtat de preu d'un rellotge un comprador preferirà de màquina perfecta i coberta, modesta i l'altra voldrà un rellotge d'acabament que no li serveixi per saber quina hora és. Així també entre els pobles no veiem que dediquen el màxim esforç a millorar el propi utilitat en tant que d'altres s'ho gasten tot en ostentació ridícula. I com si també hi hagués un preu uniforme com en el cas dels rellotges, és cosa corrent i sabuda que els pobles que tenen una aristocràcia més esplendent són precisament els pobles on hi ha esclavatge, incultura i misèria entre els treballadors.

TXECOSLOVAQUIA, DE DOL

PENTINATS

En l'estat més primitiu de cultura l'home ja és pentinat. A través del llarg curs de la civilització, el pentinat ha sofert diverses alternatives. Hi ha hagut moments en què l'home ha portat els cabells llargs com una dona i com ella s'ha pentinat, i en altres que la dona ha anat capçada, com avui els homes. Però el més corrent arreu dels llocs i dels temps és que sigui la dona la qui llueixi llarga cabellera i, per tant, la qui es pentina i fa filigranes en el pentinat que difícilment pot fer l'home cabellscurt.

Pel que fa referència a Catalunya és creença general que el que més fa lluir una dona és el pentinat i alguns hi afegeixen el calçat. Sobre aquest sentit ens diu la sàvia parèmia:

*La dona pentinada i calçada,
ja va endregada.*

Havia estat costum que les fadrines no es fessin pentinat; això és: que no es fessin tannara o monyo, com es diu vulgarment, encara que aquest mot no és acceptable. Les donzelles portaven el cabell estès esquena avall, s'hi agafat graciosament per la part inferior amb una graciola llagada de color violat o també delicadament trenat. La corrandà ens diu:

*Mare meua, pentineu-me
pentineu-me el meu cabell
i al capdavant de la trena
poseu-m'hi un floc vermell.*

LA POPULAR TRENA

La trena és la forma més simple de pentinat i es troba estesa arreu. A Mallorca ha estat ben viva fins ara mateix i a Barcelona era d'ús corrent fins més ençà del primer terç del segle passat en què per no escaure's al gust del Comte d'Espanya, en una ocasió en què fou capità general de Catalunya manà que tothom se la tallés i féu sortir una colla de gallinets pel carrer que van tallar la trena de tantes dones com van trobar que la portaven penjant.

ELS PENTINATS DE FRAGA

Les donzelles fragatines han conservat gairebé fins ara la preciosa trena penjant teixida i combinada de manera altament artística i filigranada fins al punt de constituir un veritable document d'art popular de valor ben rellevant. Els pentinats fragatins d'avui són encara els més típics i interessants de totes les terres de cultura catalana, si bé estan ja molt lluny d'ésser la meravella d'art que havien estat fa una vintena d'anys. El teixit complicat i filigranat ha desaparegut per adoptar un plegat que en altres temps havia estat estès a d'altres contrades catalanes i que és conegut amb el nom de *picaportes* per tenir alguna semblança amb aquest estil. Aquest tipus de pentinat, així mateix molt interessant i típic, no és pas patrimoni especial de les donzelles, sinó que és comú a la generalitat de dones de Fraga.

ELS DE VALENCIA

Per terres de València, les fadrines sobretot, es fan una tannara especial, així mateix típica, que té per eix una grossa pinta florada i exornada per la seva part superior i, com per pobles de cultura primitiva, el pentinat constitueix una de les principals fantasies femenines i un dels alicients més importants per trobar casador. La canço popular valenciana ens parla així a aquest propòsit:

*Les ziques de Torrella
diu que hi volen anar
a València, a la fira,
perquè es volen casar.
Amb el «monyo» ben fet
i la cara llava,
arrecas de platà
i l'agulla daurada.*

LES DONZELLES, A FIRA...

La musa popular ens remarca que, per anar a cercar promès, es rentaven la cara, i molt possiblement que no se la rentaven en tota la resta de la vida.

Recordi's que en el nostre article *La Bugada* ja dèiem que això de rentar-se la cara és més modern del que generalment es creu i que molts indrets hi ha que no se la renten mai. I com a Catalunya i per molts altres indrets, a la fira, no es venia tan solament bestiar, sinó que també s'hi duïen les fadrines perquè trobessin marit, cas que s'acosta bastant a dur dones a vendre a la fira, i bé ens diu el refrany:

*A les fires
hi van el bestiar
i les pubilles.*

Segons ens diu la corrandà, per a caragolar-se el cabell i com a ànima de la tannara, en pentinar-se, utilitzaven el ganxo del llum.

*Xica, no et facis el «monyo»
amb el ganxo del gresol
que ha correput la nova
que el teu maco ja no et vol.*

EL PENTINAT, DISTINTIU DE CLASSE I DE CONDICIO

En temps de més tipisme que avui, pel pentinat es distingia l'estat de les dones i aduïa la seva posició social. Encara avui al País de les dones i aduïa la seva posició social. Encara avui al País de les dones i aduïa la seva posició social. Encara avui al País de les dones i aduïa la seva posició social.

*«Monyo» alt i molt taló,
senyal de poca raó.*

Es d'advertir que el taló alt en el calçat no és tan modern, com generalment hom creu. En plena edat mitjana es portaven

talons tant o més alts que els que es porten avui i tant en duïen els homes com les dones.

Les fadrines promeses es distingien de les altres perquè portaven com a motiu ornamental del pentinat i a part del front una llagada o un floc viu de color. Així ens ho confirma la canço:

*Ja veig que porta un senyal
del que porten les promeses,
el senyal que duia al front
un pom de cinta vermella.*

Per a molts pobles, sobretot de cultura poc avançada, el cabell, i amb ell el pentinat, constitueix un motiu de fantasia per trobar festejador i hom posa en el pentinat gairebé la màxima cura del conreu de la bellesa femenina, i un cop s'ha pres estat es considera que ha desaparegut el motiu de lluitament del cabell i una de les cerimònies del nuviatge consisteix a rapar-se el cap. Hi ha altres pobles que conserven el cabell, si bé el pentinat és completament diferent del de fadrina i notablement més simplificat i menys ostentós, i se'l tallen completament en arribar a la viduetat. En temps de més tipisme, quelcom de tot això es practicava a casa nostra. Fins a primeries del present segle, per la majoria d'indrets de Catalunya era ben possible de distingir les fadrines de les casades amb el pentinat. Pel pla de Lleida i la baixa ribera del Segre les casades semblaven tot el cabell amb un gros mocador que passa per damunt del front i es lliga graciosament damunt del clatell i torna altra vegada al front, on es nua en forma de dos escaldats becs. Aquest amagat absolut del cabell i abandon de pentinat equival a un tallament o pot constituir un atenuament d'aquella vella pràctica molt estesa.

ESTILS

Els tipus de pentinat més corrents i tradicionals són l'*ensaimada*, que deu el seu nom a la semblança que té amb aquest pastís; i la *castanya*, de forma gairebé esfèrica i un semblant a una castanya, de la qual circumstància ha pres nom. Un i altre són antics. L'*ensaimada* es pot veure en moltes estàtues gregues, entre elles la Venus de Milo, i la *castanya*, la tradició ens explica que fou inventada per la famosa Maria Castanya, que vivia en un temps allunyat i obscur, pres per la parèmia com prototipus de l'antigor i del temps indeterminat i boirosament indefinit, i hom afegeix encara que el qualificatiu aplicat a la tal Maria és degut precisament a ésser-la qui va treure la *castanya*.

Per la Terra Alta i Ribera de l'Ebre ha estat fins ara comú un pentinat format per un gran nombre de trenetes entrelaçades damunt del clatell en complicat i laboriós entrelaçat ple de singular gràcia. Aquest pentinat rebia els noms de *rosca*, *rosa*, *truita*, *plat rodó*. Era molt laboriós de fer i només es feia un cop cada setmana, el diumenge; però diàriament es retocava i adobava. Així era com ho feia la nostra àvia.

CORRANDES

Quant a la diversitat de pentinats valencians i a les poblacions on s'usen, ens diu la corrandà:

*A València s'usa el topo,
a Benaguassil, rodó,
a Manisa, caragol
i a Alaiats, perolleta.*

Per la plana de Castelló és corrent un tipus de tannara molt gros; així ens diu la corrandà de les vinarocnques:

*Les ziques de Vinaró
tenen lo topo molt gros,
es pensaven que era «pelo»
i és carabassa en arròs.*

L'arròs amb carabassa és una de les menes típiques de la Plana.

EL MAJOR SACRIFICI

Al contrari d'avui, tostemps ha estat un fervent desig femení de poder tenir una cabellera ben llarga i fer una tannara ben grossa en pentinar-se. Són nombroses les pràctiques supersticioses i que acudien les nostres àvies per tal de tenir una bona forra de cabell i de fer-se un pentinat ben gros, motiu d'orgull i de feminitat fantàstica. Els postissos afeïts i trampes de tota mena han estat des de molt llunyans temps a l'ordre del dia i una de les presuntalles i ofrenes votives més valorada per una donzella era la del cabell. Tallar-se el cabell una dona era un dels majors sacrificis que se li podia imposar. Quant a les trampes del pentinat, ens diu la canço popular:

*Es posa drapots al cap
per fer-se alta tannara,
tots els senyors, quan la veuen,
ja li fan la barrelada.*

Respon així mateix al concepte ja expressat que la categoria de la persona estava en relació amb la mida del pentinat i que el portar alta tannara donava to i senyoria.

FANTASIA POPULAR

Per les altes contrades catalanes és molt estesa la creença de fet que el follet, el graciós ésser fantàstic, el benigne esperit familiar castiga les dones malfemeres, poc endreçades, deixades i brutes; per donar-los molta feina i malestar, els embulla el cabell i s'amaga entre la seva forra i els fa uns embolles i uns lligats que són la tortura de les pobres dones quan s'han de pentinar i no tan sols la tortura, sinó que el fet de tenir el follet al cabell, com es diu de tenir-lo embolicat i de tenir-hi gafets, és interpretat com senyal de deixadesa i abandonament dels quefers domèstics, puix que el menut personatge només embolica els cabells de les males mestresses de casa o de les males femeres domèstiques. Tenir, doncs, els cabells embolicats és motiu de vergonya.

Joan AMADES

(Escrit expressament per a ULTIMA HORA)

A les 3.29 d'aquesta matinada ha mort el President MASSARYK

Praga, 14. (Urgent.)—El President Massaryk ha mort a les 3 hores 29 minuts d'aquesta matinada.

LA FIGURA DEL PATRIOTA

Praga, 14 (Especial de l'Agència Fabra). — Els murs de la cambra del castell de Lany, on es troba el cadàver del President, estan a ratxes de gravat i quadres. A la taula de mar, envoltada com les dels hospitals, hi ha tres bugies que cremen. Al costat, de les despulles del Fundador de Txecoslovàquia hi ha el seu fill Joan, les seves dues filles, els seus nets i la seva néta. Hi ha també allí el seu vell amic, avui President, Eduard Benes; el president del Consell, Hodza; i tres metges. Quasi tots ploren en silenci. La claror de les bugies dibuixa amb més força els trets del gran vell, que durant dos dies i dues nits lluità contra la mort com havia lluitat durant la seva llarga vida, contra la mentida.

Thomas Massaryk, avui ja de vida llegendària, havia nascut el 7 de març del 1850 a Hodonin (Moràvia), Txecoslovàquia. És fill d'un eslovac que fou cotxer i després contramestre en les terres imperials. Després dels estudis primaris complets, fou admès com aprenent en una serralleria de Viena. Però retornà a casa seva i entrà al Liceu de Brno i després estudià Filosofia a la Universitat de Viena.

El 1882 fou nomenat professor de Filosofia a la Universitat de Praga i fou ànima del grup d'homes polítics, savis d'idees liberals, que tant treballaren a favor del ressorgiment de la seva pàtria. Fundà el Partit Realista, l'òrgan del qual fou la revista «Glas». El 1891 fou elegit diputat per al Parlament de Viena; però, en no estar d'acord amb els membres del seu partit, dimití el 1892 i es consagrà, durant deu anys, a la seva obra científica. El 1900 fundà el Partit Popular i entrà novament al Parlament de Viena el 1907, on lluità per la democratització i federalització de l'Imperi dels Habsburg. Publica un llibre d'extraordinari interès, «Rússia i Europa», i intervé en diversos celebrats processos.

Des de la declaració de la Gran Guerra, la biografia de Massaryk es confon amb la història de la Revolució txecoslovaca. Viatges a Holanda, Itàlia i Petrógrad. Forma les legions txecques que lluiten al costat dels aliats. L'abril del 1918 signa l'acord de Pittsburgh que decideix la unió de txecs i eslovacs. El 14 de novembre del 1918 l'Assemblea Nacional de la nació al seu primer president proclama el naixement de la República i proposa nomenar president Massaryk, el qual pogué tornar el 21 de desembre. Elegit solennement el 1922 president, fou reelegit gràcies a una disposició especial en favor seu. El 1924 és elegit per quarta vegada, però el 1935, a conseqüència d'un atac d'apoplexia, dimiteix, el 14 de desembre. Fou votada una llei que expressava l'agraïment de la nació al seu primer president. Des d'aleshores passava la seva vida al costat de la seva filla Alicia al castell de Lany, prop de Praga, llegint llibres polítics, històrics i filosòfics. Els principals llibres de què és autor, es titulen «La qüestió txeca» i «La qüestió social».

Lentament descendi la bandera

Praga, 14.—La notícia de la mort del President Massaryk ha causat a Txecoslovàquia, intensa emoció. A desgrat de l'hora intempestiva, una immensa multitud s'havia congregat als voltants del castell presidencial. Homes i dones interrompaven anhelosament les persones que sortien del castell. Quan la bandera que onejava a l'edifici descendi lentament, tots comprangueren que havia ocorregut la gran desgràcia. Homes i dones ploraven i molts queien de genolls.

Txecoslovàquia plora...

Tot el país té el sentiment d'haver perdut no solament el «Pere del país» i «Pere del poble», sinó el «Pere del Poble», un dels esperits més elevats del nostre temps, el qual mereixé l'admiració del món per a ell i la seva Pàtria.

Besa el front del seu vell amic

Praga, 14. — A les 3.27 exactament s'ha parat la respiració del President Massaryk i a les 3.29 el cor ha cessat de batre. Alçabores la família ha besat el front i la mà del mort, segons el costum. Eduard Benes ha disposat l'últim bes al front del seu vell amic.

Tot de dol

Inmediatament a tots els edificis públics ha onejat la bandera a mig pal. Tramies, autocarros, autobusos particulars, porten crepusos negres. A les vitrines dels magatzems i sales públiques es vola el retrat del president al·liberador amb palmes verdes i crepusos negres. Segons costum, els llums continuen encesos als carrers en senyal de dol.

La finestra oberta

A Lany tot és tranquil·litat al voltant del castell. Des del parer es veu l'habitació mortuòria, que ha estat oberta uns moments abans de la mort, conforme a la veia creença txeca que creu que l'ànima del difunt pot, d'aquesta manera, amb tota llibertat, rolar cap al cel.

Una rosa blanca i una altra de vermella

A tot Txecoslovàquia ha estat declarada dol nacional. Un decret ordena que totes les banderes estiguin a mig pal i cobertes amb crepus negre fins a les vuit, per als funerals. Una rosa blanca i una altra de vermella han estat col·locades en el vel blanc que cobreix el cadàver del President Massaryk. La guàrdia d'honor la componen soldats amb uniformes francesos: són legionaris txecs.



que combateren al front de Champagne durant la Gran Guerra. El cadàver del President serà embalsamat. L'escriptor Makovsky ha estat encarregat de fer la mascarata mortuòria.

El món s'assabenta de la trista nova

El president del Consell, Hodza, ha tornat a Praga en fer-se de dia. El president Benes continua al castell de Lany. Al matí, a les sis, ràdio Praga ha començat l'emissió als acords d'una marxa fúnebre i ha

anunciat en txec, en rus, en alemany, en hongarès, la mort del president Massaryk, primer President de la República txeca, President al·liberador. Thomas Gottfried Massaryk ha acabat la seva vida a les 3.29 d'aquesta matinada, a l'edat de 87 anys, sis mesos, sis dies.

"El meu pare ha mort"

La notícia de la mort del President ha estat anunciada als periodistes pel seu fill Joan: «El meu pare ha mort a les 3.29», ha dit el fill del president.

Incorporació dels reclutes pertanyents a la lleva del 1930

Ordenada per la superioritat la incorporació a files dels sergents, caporals, reclutes útils per a tot servei, útils servels auxiliars i exclosos totalment del servei, pertanyents a la lleva del 1930, es concentraran a la Caixa de Reclutament núm. 25 (edifici de Dependències Militars), els dies i hores que a continuació es detallen:

Dia 15 del corrent, a les 7 del matí: Districtes I i II (entrada per la porta del carrer A. Clave).
Districtes III, IV i V (entrada per la porta del carrer del Parc, 2).
Dia 16, a les 7 del matí: Districtes VI i VII (entrada per la porta del carrer A. Clave).
Districtes VIII i IX (entrada per la porta del carrer del Parc, 2).
Dia 17, a les 7 del matí: Districtes X i Badalona, Gimenet del Besòs i Pla del Besòs (entrada per la porta del carrer A. Clave).
Tots els reclutes pertanyents a Caixes de Reclutament situades en terreny fàcil, es concentraran també en aquest dia i hora, i entraran per la porta del carrer del Parc, 2. Es recomana la presentació de la documentació militar.

Els facciosos tenen pressa

LA SEVA RERAGUARDA S'ESFONDRA

València, 14. — El diari «Adelante», en l'article de fons que titula «El tiempo apremia a los rebeldes», diu que l'enemic té pressa que la guerra acabi, rapidament. Això es degut al fet que l'apressen els seus «patrons» Itàlia i Alemanya.

Si aquestes dues nacions sabessin que el triomf de Franco era segur, però que la victòria tardaria a ésser aconseguida, immediatament deixarien d'ésser acionistes dels rebels espanyols. Els facciosos tenen pressa. Espira el termini que els han concedit. Però no és solament això, sinó que la descomposició al camp faccista, de que s'ha parlat tant, ho amb exactitud, és evident, ja que hi ha testimonis que està en plena descomposició. A tal punt han arribat les discrepàncies, que ja són irreconciliables els falangistes i els requetés. El pla polític resol a favor d'aquests últims els quals s'han alçat principis, ha engendrat un enfrontament profund en les pròpies tropes que ja estan desmoralitzades per la polèmica.

La nostra reraguarda no és ni molt menys un model; però el que aquí pot ésser tolerat és completament inadmissible en un règim de dictadura com el que s'exerceix de cultura a l'ambició de Franco. Per tot això és pel que les forces de Franco tenen pressa a aconseguir el triomf als fronts. Els facciosos podrien combatre d'acord amb les nostres conveniències; així ho desitgem d'acord amb uns mandats.

"Qui ataquí Rússia ataca Espanya"

diu Luigi Gallo

Madrid, 14. — El comunista de la Brigada Internacional, Luigi Gallo, ha fet a un periodista una declaració sobre la unitat dels partits espanyols i la creació del Partit Unificat del Proletariat. Preguntada la seva opinió sobre el programa d'unitat dels partits socialista i comunista, ha dit: «El programa d'unitat dels partits socialistes i comunistes és una declaració fins a la fi, ja que la unitat és el que cal per guanyar a la guerra». Per últim elogià el pla que porta el següent anunci: «El pla de la URSS. El qui ataquí Rússia ataca Espanya».



De esquerra a dreta: Pentinat de dona de València; pentinat de donzella de Fraga; pentinat de dona de Fraga (Fotos A.M.)